

ISSN
2547-989X

Sinop Üniversitesi
Sosyal Bilimler Dergisi

Araştırma Makalesi

Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (2), 864-889

Geliş Tarihi:04.06.2024 Kabul Tarihi: 17.11.2024

Yayın: 2024 Yayın Tarihi:30.11.2024

<https://doi.org/10.30561/sinopusd.1495750>

<https://dergipark.org.tr/sinopusd>

GUGGENHEIM MÜZESİNDE GOING DARK SERGİSİ VE GÖRÜNMEZLİĞİ GÖRÜNÜR KILAN, KAVRAMSAL SANATIN GÜCÜ

Şükran BULUT*

Öz

Yaşadığımız dünyada insanların kendine benzemeyeni yabancı olarak gördüğüne tanıklık etmekteyiz. Bu çalışma, bir toplumda sürekli ötekileştirilen, renginden dolayı görünmezliğin içine itilen, yok sayılan, kaybolan ve görünür olmaya, bulunduğu yerden sesini duyurmaya, belki de gizlenmeye çalışan ve bunun yarattığı gerilimi anlatan sanatçıların sergisine odaklanmaktadır. 20 Ekim 2023 tarihinde New York'ta Guggenheim Müzesinde açılan “Going Dark” (Karanlığa Gitmek) çoğunluğu siyahi ve yarısından fazlası kadın, 28 sanatçıdan oluşan bir grubun 100'den fazla eserini ağırlayan bir sergi olmasıyla dikkat çekicidir. Sergide yer alan çalışmalar 1980'den günümüze kadar olan bir kesiti almıştır ve özel bir seçkiyle hazırlanmıştır.1960'larda ve 70'lerde üç ikonik sanatçı (Charles White, David Hammons, Faith Ringgold) tarafından meydana getirilmiştir. Görünürlüğün sınırdaki çağdaş figürlerden oluşan sergi, çağdaş sanat yardımcı küratörü Ashley James ve küratör asistanı Faith Hunter tarafından düzenlenmiştir. Dolayısıyla dünyada yaşayan insanların bazılarının kendilerini üstün gördüğü, görmek istemediği renklerin görünmezliğinin ardında bir hayat olduğunu, hepsinin tek isteğinin görünür ve anlaşılacak olduğunu, söyleyecek sözlerinin çok derin anlamlar barındırdığını vurgulayan sergi çağdaş denilen toplumların Kavramsal sanatın 1960-1970'lerdeki gelişimini göstermesi açısından da önemlidir. Bu ilişki bağlamında araştırma, Nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz ve mantıksal akıl yürütme teknikleri benimsenerek, incelenen literatür ve çalışmalarla sınırlandırılmıştır.

Bulgular, sanatçıların izleyici üzerindeki ve kavramsal sanatın algı üzerindeki etkisini göstermiştir. Sonuçlar ise, “Going Dark” sergisinin estetik bir deneyimin ötesinde, izleyicileri felsefi ve kritik düşünmeye sevk ettiğini, sanatın sınırlarını zorlayarak toplumsal normlar ve bireysel varoluş hakkındaki algılarımızı sorgulattığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Guggenheim Müzesi, Going Dark Sergisi, Kavramsal Sanat

* Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, sukranblt@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-8220-686X>

The Going Dark Exhibition At The Guggenheim Museum And The Power Of Conceptual Art That Makes The Invisible Visible Abstract

Abstract

In the world we live in, witness that people see those who do not look like them as foreigners. This study focuses on the exhibition of artists who are constantly marginalized in society, pushed into invisibility because of their color, ignored, lost, and trying to be visible, to make their voices heard from where they are, perhaps to hide, and the tension this creates. Opening on October 20, 2023, at the Guggenheim Museum in New York, "Going Dark" is a remarkable exhibition of more than 100 works by a group of 28 artists, "most of them" black and more than half of them women. The "works" in the exhibition range from "the year 1980" to the present and have been prepared with a special selection created by three iconic artists (Charles White, David Hammons, "and Faith" Ringgold) in the 1960s and 70s. The exhibition of contemporary figures on the edge of visibility is organized by Ashley James, associate curator of contemporary art, and Faith Hunter, curatorial assistant. Therefore, the exhibition, which emphasizes that there is a life behind the invisibility of colors that some of the people living in the world consider themselves superior and do not want to see, that all they want is to be visible and understood, and that their words have very deep meanings.

It is also important in terms of showing the development of conceptual art in the so-called contemporary societies in the 1960s-1970s. In the context of this relationship, the research was limited to the literature and studies examined by adopting comparative analysis and logical reasoning techniques from qualitative research methods. The findings show the impact of the artists on the audience and the impact of conceptual art on perception, and the results show that the "Going Dark" exhibition, beyond an aesthetic experience, encourages the audience to think philosophically and critically, pushing the boundaries of art and questioning our perceptions about social norms and individual existence.

Keywords: Guggenheim Museum, Going Dark Exhibition, Conceptual Art

1. Giriş

07 Kasım 2023 New York'ta Guggenheim Müzesinde 20 Ekim 2023 tarihinde açılan ve 07 Nisan 2024 tarihine dek devam eden Going Dark (Karanlığa Gitmek) sergisini gezdiğimde anlamın ve kavramsal sanatın gücüne tanıklık etmiş oldum. Kavramsal sanatın arka plânında önemli bir düşünce ve bir felsefe yatar. Serginin anlamını ve gücünü ortaya çıkaran da bu düşünceye dayalı felsefede saklı olabilir. Çünkü yok sayılmanın ağırlığı altında nesiller boyu kalan siyahlar ile onları duymayan, görmezden gelen beyazların yarattığı gerilim oldukça yoğun ve ağırdır. Sergi tam da siyah ve beyaz arasında renksel çatışmalardan meydana gelen bu gerilime odaklanmış gibidir. Karanlık deyimi zaten içinde bilinmezlikleri, tehlikeyi,

suçlamayı, suçlanmayı güvensizliği, güvenememeyi vd. duyguları da barındıran önyargılı tavrı destekler gibidir.

Going Dark sergisi görünürlüğün sınırındaki çağdaş figür, kısmen gizlenmiş veya gizli figürlerin yer aldığı sanat eserlerini sunarak onları "görünürlüğün sınırına" konumlandırır. Sanat bağlamında, karanlıklaşma deyimi, çağdaş toplumdaki önemli bir gerilimi keşfetmek için sanatçıların bedeni görsel olarak gizlediği bir taktik olarak anlaşılmaktadır. Belki de üzerinde durulması elzem olan görülme arzusu ve gözden saklanma arzusudur. Bir tezatlığı anlatan her durumda gerilim de kaçınılmazdır.

Eserlerin çoğu günümüzün “görünürlük sınırı” ile mücadele eden çağdaş sanatçıların temelini atmış olduğu yeni ifade yollarından biriyle yani karanlığa geçiş ile başlamıştır, diyebiliriz. Karanlıklar belki de aydınlıklardan daha dikkat çekicidir. Serginin izleyenleri dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen, dili, rengi, kökleri farklı, yüzlerce insandı. Hepsinin çalışmalarını karşısında duruşu, bakışı, ilgisi o karanlığın içine doğru bir hareket, eylem, tepkisizlikle karanlığın içine merakla çekildiği anda saklıydı. Farklı yaş gruplarından izleyenlerin siyah beyaz fotoğraflara bakarken akıllarından geçen neydi? Kendi atalarının geçmişine mi gitmişlerdi? Serginin insanları etkilediği görülse de düşüncelerini anlamak zordu. Belki herkes kendi içindeki karanlığa çekiliyor ve iç hesaplaşmasını yapıyordu. Anlamı mı sorguluyor yoksa sadece çok karamsar çalışmalar diye mi düşündüler. Bilinmezliklere rağmen yoğun duygulara sürüklediği kesindi. Güncel sanatın içinde yer alan sanatçılar ve izleyenler, bir döneme tanıklık ederken yaparak, yaşayarak, gözlemleyerek tecrübe ettikleri çoğu deneysel çalışmalardan da kazanımlar elde ederler. Haydaroğlu'nun “insanlık hallerine bakıldığında, en doğal ihtiyaçlarına ve alışkanlıklarına, insanın yabancıyla, yabancı olan ile, hatta kendine yabancı olarak kendiyile, sürekli bir alışveriş, tam tanımlanamayan bir ilişki içinde olduğu görülüyor. Bir cazibesi, gizemi de var bu yabancı şeyin, bu çözemediği varlığın” (Haydaroğlu, 2006, s.155).

Fotoğraf-1: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-2: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Şükran Bulut.

Sergide yer alan eserlerden bir kısmında, çağdaş sanatın sınırlarını zorlayan dijital teknoloji uygulamalarından biri olan kroma anahtarlı yeşil ve mavi ekran teknikleri kullanılmıştır. Bu teknoloji, özellikle film ve televizyon endüstrisinde yaygın olarak kullanılırken, sanat dünyasında da benzersiz bir ifade biçimi olarak kendine yer bulmuştur. Kroma anahtar tekniği, sanatçılara arka planı kolaylıkla

değiştirebilme ve çeşitli görsel katmanları birleştirme imkanı tanır, böylece eserler üzerinde daha fazla kontrol ve yaratıcı özgürlük sağlar (Haydaroğlu, 2006, s.155).

Kullanılan yeşil ve mavi ekranlar, sanatçıların görsel düzenlemeler yaparak eserlerine üç boyutlu bir derinlik kazandırmalarını veya belirli objeleri ve figürleri istenen sanatsal kontekste görsel olarak öne çıkarmalarını mümkün kılar. Bu teknik sayesinde, izleyiciler, eserlerdeki nesnelere ve karakterlerin alışılmadık veya sürrealist arka planlarla nasıl entegre edildiğine tanık olur, bu da görsel algı üzerinde güçlü bir etki yaratır.

Ayrıca, kroma anahtar teknolojisi, sanatçıların mekan ve zaman kısıtlamalarını aşarak, imgelerini farklı coğrafi ve kavramsal mekânlara taşımasına olanak tanır (Chu et al., 2023, s. 142). Örneğin, bir sanatçı, kentsel bir manzaranın ortasında bir ormanın görüntüsünü yerleştirerek izleyicinin mekân algısını manipüle edebilir. Bu tür bir yaklaşım, izleyicilere mekânsal ve zamansal sınırları aşan bir sanat deneyimi sunar ve eserlerin çok katmanlı yorumlarını mümkün kılar.

Bu tekniklerin kullanımı, izleyici ile eser arasındaki etkileşimi de artırır. Sanatseverler, eserlerdeki görsel detayları ve teknik manipülasyonları keşfederken, sanatın nasıl bir illüzyon yaratabileceğine ve gerçeklik algımızı nasıl sorgulatabileceğine dair derinlemesine düşünmeye teşvik edilir. Böylece, kroma anahtar teknolojisi kullanılarak yaratılan sanat eserleri, sadece görsel olarak değil, aynı zamanda konsept olarak da izleyicilere meydan okur ve onları sanatın sınırlarını keşfetmeye davet eder.

Fotoğraf-3: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Bu sergide yer alan eserler, sanatçıların karanlığı keşfetme biçimlerini ve bu temayı ifade etmek için kullandıkları çeşitli biçimsel stratejileri vurgulamaktadır (Hang, 2023, s. 102). Sergilenen eserler arasında, gölgeleme teknikleri başta olmak üzere, gerçek anlamda karartma yöntemlerini kapsayan çeşitli yaklaşımlar göze çarpmaktadır. Bu teknikler, sanatçıların karanlığa olan yolculuklarını sembolize eder ve izleyicilere, görsel olarak yoğun ve duygusal açıdan etkileyici bir deneyim sunar. Sanatçılar, gölgeleme kullanarak ışık ve karanlık arasındaki kontrastı artırırken, bu kontrastı derinleştirmek ve eserlerine dramatik bir hava katmak için koyu tonlar ve yoğun karartmaları tercih ederler (Haseli, Ghazizadeh & Afshari, 2023, s. 58). Gölgeleme, yalnızca form ve hacim yaratmada değil, aynı zamanda eserin genel duygusal tonunu belirlemede de kritik bir rol oynar. Karanlığın ve gölgelerin yoğun kullanımı, eserlerin atmosferini zenginleştirir ve izleyicilerin duygusal tepkilerini derinleştirir. Bu sanatçılar, aynı zamanda karanlığı, metaforik anlamda içsel dünyalar, bilinçaltı düşünceler ve gizli duygular gibi konuları araştırmak için bir araç olarak kullanırlar. Eserlerdeki karanlık, sadece fiziksel bir özellik olmanın ötesine geçer ve izleyicileri, sanatçının psikolojik ve duygusal dünyasına daha derin bir

bakış atmaya davet eder (Li et al., 2024, s. 112). Bu, eserlerin çok katmanlı yorumlarını mümkün kılar ve sanatsal ifadenin sınırlarını zorlar. Dolayısıyla, bu sergide yer alan sanatçılar, karanlık ve gölgeleme gibi biçimsel stratejiler aracılığıyla, izleyicilerin algısını sadece görsel olarak değil, duygusal ve düşünsel olarak da etkileyen bir sanatsal dil geliştirirler. Bu eserler, karanlığın estetik ve anlam yükü taşıyan bir eleman olarak nasıl kullanılabileceğine dair zengin örnekler sunar ve sanatın evrensel dilinde yeni anlatım olanakları yaratır.

Fotoğraf-4: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Bu sergide yer alan sanatçılar, sanat üretim süreçlerinde yenilikçi malzemeler ve baskı teknikleri kullanarak eserlerinde çarpıcı görsel etkiler yaratmışlardır (Berber, Gergin, Berger, & Konuşkan, 2024, s. 45). Ayrıca, bulanıklaştırma ve parlaklaştırma gibi post prodüksiyon tekniklerini etkin bir şekilde kullanarak, eserlerinin görsel algısını manipüle etme yöntemlerini geliştirmişlerdir. Bu yaklaşımlar, sanatsal ifade biçimlerini zenginleştirirken, izleyicilerin eserlerle etkileşimlerini de derinleştirmiştir.

Sanatçılar, özellikle yeni baskı teknolojilerini kullanarak, geleneksel sanat anlayışlarını yeniden şekillendirmiş ve eserlerinin dokularını, renklerini ve genel estetik kalitesini artırmışlardır (Mandour, 2024, s. 112). Bu yenilikçi baskı yöntemleri, daha önce elde edilemeyen detaylara ve görsel zenginliğe ulaşılmasını sağlamış, böylece eserlerin görsel etkisini maksimize etmiştir. Ayrıca, çeşitli

malzemelerle denemeler yaparak, farklı dokuların ve materyallerin etkileşiminden doğan yeni görsel dil ve yapı keşfetmişlerdir.

Post prodüksiyon araçlarının kullanımı ise sanatçılara, eserlerin son halini dijital ortamda daha da rafine etme olanağı tanımıştır. Bulanıklaştırma teknikleri, eserlerdeki belirli detayları yumuşatarak görsel bir derinlik yaratmış, parlaklaştırma işlemleri ise ışık ve renk tonlarını ayarlayarak eserlerin göze çarpan özelliklerini öne çıkarmıştır (Li et al., 2024, s. 112). Bu teknikler, eserlerin dramatik ve duygusal etkisini artırarak, izleyicilerin eserlerle kurdukları bağlantıyı güçlendirmekte ve eserlerin anlam katmanlarını daha da derinleştirmektedir.

Genel olarak, bu sanatçılar, yeni malzeme kullanımları ve baskı tekniklerinin yanı sıra, post prodüksiyon araçlarıyla görsel bir yenilik ve estetik çeşitlilik sunarak, sanatın sınırlarını genişletmekte ve izleyicilere unutulmaz sanatsal deneyimler sunmaktadırlar. Bu tür yenilikler, sanatsal ifadenin gelecekteki yönünü şekillendirmede önemli bir rol oynar ve sanatın teknoloji ile olan etkileşimini ön plana çıkarır.

Fotoğraf-5: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fo-toğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-6: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-7: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-8: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-9: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

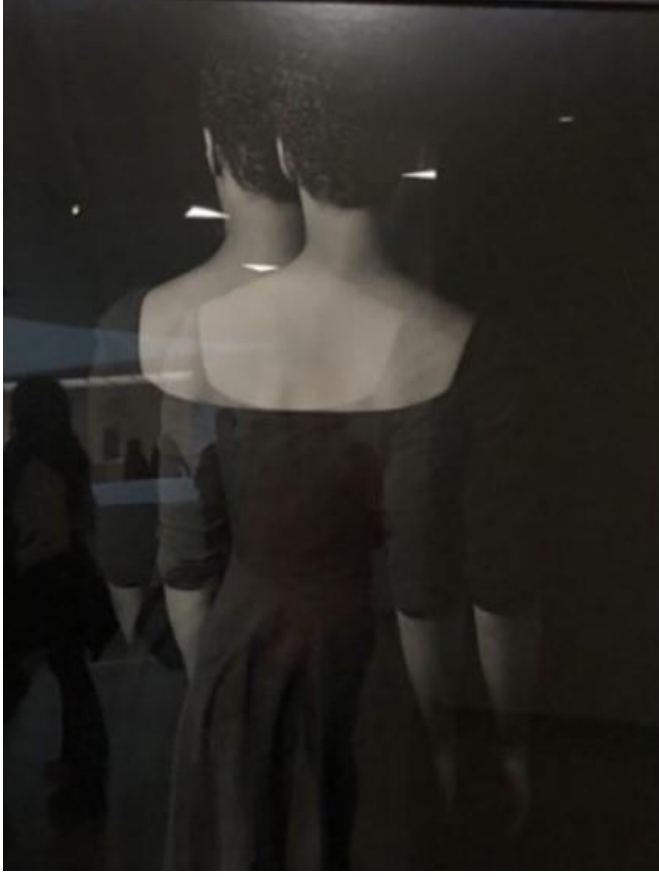

Fotoğraf-10: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Bu sergide sergilenen çalışmalar, var olanla yok olan arasındaki sürekli tezat üzerine kurulu bir görsel ve konseptsel diyalog yaratıyor. Sanatçılar, negatif ve pozitif fotoğrafçılık tekniklerini kullanarak, görsel bir itme ve çekme halini, yani bir çeşit görsel gerilimi somutlaştırmışlar. Bu tekniklerle, izleyicilerin algılarını sınanan ve onları alışılmadık görsel yorumlar yapmaya teşvik eden bir sanat ortamı oluşturulmuştur (Mandour, 2024, s. 112).

Özellikle, var olan giysiler içinde olmayan kişiler temsili, görünmezliğin en hafif hali olarak düşünülebilir. Bu, sadece fiziksel bir eksiklik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel bir yorumlama biçimi olarak da ele alınabilir. Sergideki giysiler, her ne kadar gözle görülür bir şekilde sergilense de bunları taşıması gereken insan figürlerinin yokluğu, izleyicilerin dikkatini sadece giysilere değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel yapıların insan üzerindeki etkilerine çeker. Bu durum, bireylerin toplumsal yapı içerisindeki görünürlükleri ve bu yapıların bireyleri nasıl şekillendirdiği veya görmezden geldiği hakkında derin felsefi soruları gündeme getirir (Li et al., 2024, s. 112).

Bu tür kavramsal çalışmalar, izleyicileri yalnızca estetik bir deneyimle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda onları felsefi ve kritik düşünmeye sevk eder. "Hiçbir şey aslında görüldüğü gibi değildir" teması, izleyicilerin gördükleri şeyler üzerine daha derinlemesine düşüncelerini sağlar; gördükleri şeylerin, görmek istediklerinden ibaret olduğu gerçeği ile yüzleştirir. Bu, sanatın sadece görsel bir tatmin aracı olmadığını, aynı zamanda izleyicilerin dünyayı algılama şekillerini değiştirebilen güçlü bir düşünce aracı olduğunu gösterir (Pinney & Hasselbach, 2023, s. 88).

Fotoğraf-11: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-12: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-13: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf:Şükran Bulut.

Fotoğraf-14: Doing Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Bu fotoğraf, derinlemesine bir hikâye anlatıcılığı ve görsel minimalizm ile seyircinin dikkatini çekiyor. Dört siyah tenli kadının arkası dönük ve eylemsiz biçimdeki figürleri, fotoğrafın yalın kompozisyonu içinde güçlü bir ifade oluşturur. Bu kadınlar, geçmişten günümüze, belki de geleceğe uzanan ve değişmeyen bir kaderin sembolleri olarak karşımızda dururlar. Tahminen orta yaşlardaki bir kadının sırtındaki dekolte, görsel ilginin odak noktasını oluşturarak, fotoğraftaki diğer unsurlar kadar anlam yüklü bir detay sunar (Mandour, 2024, s. 112).

Kadının duruşu ve kısa kıvrıkcık saçları, onun kimliği veya yaşamı hakkında somut ipuçları vermezken, sırt dekoltesi, belki de bir terk edişin veya bir veda anının simgesi olarak yorumlanabilir (Mandour, 2024, s. 112). Bu, izleyiciye, kadının sadece fiziksel olarak değil, belki de duygusal veya sosyal olarak da bir şeylerden uzaklaştığını düşündürebilir (Pinney & Hasselbach, 2023, s. 88). Kadının bu tavrı, sadece geçmişe değil, aynı zamanda belki de mevcut durumuna ve geleceğine de sırt çevirdiğini ima eder.

Fotoğraf, izleyicilere, zaman ve mekân ötesinde bir bağlantı sunarken, kadınların kaderinin sabit ve değişmez olduğu fikrini sorguladır. Bu durum, toplumsal ve kültürel koşulların bireyler üzerindeki etkilerini, özellikle de belirli bir toplumsal veya etnik grubun kadınları üzerindeki uzun vadeli etkilerini düşündürür. Fotoğrafın basitliği, bu derin temaları daha da vurgulayarak, izleyicinin görselden çok daha fazlasını düşünmesine olanak tanır.

Genel olarak, bu eser, izleyicinin yalnızca fotoğrafta ne görüldüğüne değil, aynı zamanda görünmeyen, söylenmeyen ve belki de anlaşılmayan derinliklere dikkatini çekmeyi başarır. Bu, sanatın sadece estetik bir deneyim sunmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumsal ve bireysel düşünceyi derinlemesine etkileyebilecek bir araç olduğunu kanıtlar.

Fotoğraf-15: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-16: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf 17. Bu eser, içsel bir dünya ile fiziksel gerçeklik arasındaki çarpıcı tezatı ortaya koyar. Yerde oturan ve öne doğru kapanmış bir pozisyonda bulunan figür, acı çeken ve kendi iç dünyasına çekilmiş bir hali temsil eder (Mandour, 2024, s. 112). Bu figür, başının öne eğik oluşuyla, yalnızlık ve ıssızlık hislerini derinden yaşadığını gösterir. Simsiyah giysiler içindeki figür, realist bir heykel çalışması olarak, insan boyutlarında ve detaylarında üretilmiş olup, sanatın gerçekçilikle soyut duygusal ifadeyi nasıl harmanlayabileceğinin bir örneğini sunar.

Heykelin realist yapısı, figürün içsel duygularını dışa vuran bir araç olarak işlev görür. Karanlık ve kapalı giysiler, figürün içinde bulunduğu ruh halini ve çevresinden izole edilmişliğini yansıtır (Özdal, 2024, s. 13). Figürün üzerindeki giysiler, aynı zamanda figürün yaşadığı duygusal yükü ve belki de üzerine çöken

sosyal veya psikolojik baskıları simgeler. Figürün pozisyonu, özellikle öne doğru kapanmış hali, kendine dönük bir korunma ya da kaçış durumunu îma eder ve izleyiciye, acı içindeki bir bireyin savunmasızlığını ve kırılganlığını hissettirir.

Eser, bu detaylarıyla, izleyiciyi sadece görsel bir izlenimle değil, aynı zamanda derinlemesine bir empati ile etkiler. Sanatseverler, bu heykeli incelediklerinde, sadece estetik bir nesne olarak değil, aynı zamanda bir insan deneyiminin somut bir yansıması olarak algırlar. Heykel, izleyicinin kendi iç dünyalarına dönük bir yolculuğa çıkmasına neden olur ve böylece sanatın, insan ruhunun en karanlık köşelerine ışık tutma gücünü sergiler (Li et al., 2024, s. 112).

Fotoğraf-17: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Genel olarak, bu heykel çalışması, yalnızlık, acı ve içsel çatışmalar gibi evrensel insan deneyimlerini anlatırken, izleyicileri de belli temalar üzerine düşünmeye ve duygusal olarak etkileşimde bulunmaya teşvik eder (Pinney & Hasselbach, 2023, s. 88). Çalışma, sanatın en güçlü işlevlerinden biri olan, insan

deneyiminin derinliklerini keşfetme ve paylaşma arzusunu yansıttığı için de önemlidir.

Fotoğraf-18: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

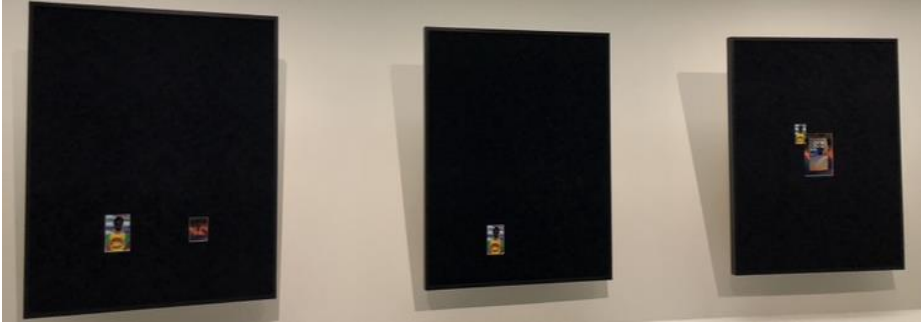
Fotoğraf-19: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-20: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-21: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut.

Fotoğraf-22: Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/ Fotoğraf: Şükran Bulut. Problem

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz ve mantıksal akıl yürütme tekniklerine dayanmaktadır. Araştırma modeli, sergide yer alan eserlerin kavramsal sanat bağlamındaki etkilerini incelemeyi amaçlayan bir durum çalışmasıdır.

2.2. Sınırlılık

Araştırma 20 Adet çalışma ile sınırlandırılmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, gözlem, ve doküman analizi yöntemleriyle toplanmıştır.

2.5. Verilerin Çözümlemesi

Toplanan veriler, içerik analizi yöntemleri kullanılarak çözümlenmiştir.

3. Bulgular

Bu çalışmada, Guggenheim Müzesi'nde 20 Ekim 2023 tarihinde açılan "Going Dark" sergisinde yer alan eserlerin izleyici üzerindeki etkileri ve kavramsal sanatın algı üzerindeki yansımaları nitel araştırma yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Sergi, çoğunluğu siyahi ve yarısından fazlası kadın olan 28 sanatçıya ait 100'den fazla eseri içermektedir. Çalışmalar, 1980'den günümüze kadar olan bir kesiti almıştır ve özel bir seçkiyle hazırlanmıştır. Sergide üç ikonik sanatçı (Charles White, David Hammons, Faith Ringgold) 1960'lar ve 70'lerde yapılan özel bir seçki

de yer almaktadır. Sergi, çağdaş figürlerin görünürlük sınırlarındaki durumlarını ele almış ve Ashley James ile Faith Hunter tarafından küratörlüğü yapılmıştır.

Sergide yer alan eserler, görünürlük ve görünmezlik temalarını keşfetmekte ve izleyiciyi bu temalar üzerinde düşünmeye sevk etmektedir. Dijital teknoloji uygulamalarından biri olan kroma anahtarlı yeşil ve mavi ekran teknikleri kullanılarak, sanatçılara arka planı değiştirebilme ve çeşitli görsel katmanları birleştirme imkanı tanınmıştır. Bu teknik, eserler üzerinde daha fazla kontrol ve yaratıcı özgürlük sağlamıştır. İzleyiciler, eserlerdeki nesnelerin ve karakterlerin alışılmadık veya sürrealist arka planlarla nasıl entegre edildiğine tanık olmuş, bu da görsel algı üzerinde güçlü bir etki yaratmıştır.

Sergideki bazı eserler, figürasyon ve soyutlama arasındaki sınırdaki yer alarak, sanatçıların optik algıları nasıl yönlendirdiklerini ve görsel biçimlendirme süreçlerinde renk ile ışığı nasıl manipüle ettiklerini göstermiştir. Özellikle, hafif ve ağırlıksız hissettiren giysiler, yeşil ışığın optik etkisiyle izleyiciye büyüleyici bir görsel deneyim sunmuştur. Bu giysiler, içi boş ve kimliksizleştirilmiş figürler olarak tasvir edilerek izleyiciyi derin anlamları aramaya itmiştir.

Sanatçılar, gölgeleme teknikleri ve gerçek anlamda karartma yöntemleri kullanarak karanlığa olan yolculuklarını sembolize etmişlerdir. Karanlık ve gölgelerin yoğun kullanımı, eserlerin atmosferini zenginleştirerek izleyicilerin duygusal tepkilerini derinleştirmiştir. Karanlık, sanatçılar tarafından içsel dünyalar, bilinçaltı düşünceler ve gizli duygular gibi konuları araştırmak için bir araç olarak kullanılmıştır.

Yenilikçi malzemeler ve baskı tekniklerinin kullanımı, eserlerde çarpıcı görsel etkiler yaratmıştır. Sanatçılar, bulanıklaştırma ve parlaklaştırma gibi post prodüksiyon tekniklerini etkin bir şekilde kullanarak eserlerinin görsel algısını manipüle etmişlerdir. Bu teknikler, eserlerin dramatik ve duygusal etkisini artırarak izleyicilerin eserlerle kurdukları bağlantıyı güçlendirmiştir.

Sergide yer alan eserler, var olanla yok olan arasındaki sürekli tezat üzerine kurulu bir görsel ve kavramsal diyalog yaratmıştır. Sanatçılar, negatif ve pozitif

fotoğrafçılık tekniklerini kullanarak izleyicilerin algılarını sınyayan ve onları alışılmadık görsel yorumlar yapmaya teşvik eden bir sanat ortamı oluşturmuşlardır. Bu çalışmalar, izleyicileri estetik bir deneyimle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda onları felsefi ve kritik düşünmeye sevk etmiştir.

Genel olarak, "Going Dark" sergisi, sanatın görsel, sosyal ve felsefi boyutlarını kucaklayarak izleyicilere zengin ve çok katmanlı bir deneyim sunmuştur. Eserler, toplumsal normlar ve bireysel varoluş hakkındaki algılarımızı sorgulamak için bir platform oluşturmuş, sanatın sınırlarını zorlayarak izleyicileri bilinmeyen sınırlarına taşımıştır. Bu bağlamda, sergi hem estetik hem de düşünsel bir deneyim sunarak izleyicilerin sanatın derin anlamlarını keşfetmelerine olanak tanımıştır.

4. Sonuç ve Öneriler

2023 yılında New York Guggenheim Müzesinde izleyiciyle buluşan "Going Dark" sergisi, sanatsal ve kavramsal olarak derinlemesine bir etki yaratmayı başaran, iyi tasarlanmış ve dikkatle küratörlüğü yapılmış bir sergidir. Sergi, dünyanın çeşitli yerlerinden gelen, farklı sosyolojik ve kültürel arka planlara sahip insanları cezbetmiş ve onlara unutulmaz bir deneyim sunmuştur.

Sergi, sanatın görsel, sosyal ve felsefi boyutlarını ustalikle kucaklayarak, izleyicilere zengin ve çok katmanlı bir deneyim sunmaktadır. "Going Dark" sergisi, görünürlük ve görünmezlik temalarını işlerken, toplumsal normlar ve bireysel varoluş hakkındaki algılarımızı sorgulamamız için bir platform sunar. Sanatın sınırlarını zorlayarak izleyicileri bilinmeyen sınırlarına taşır ve bu süreçte izleyicilerin felsefi ve kritik düşüncelerini tetikler.

Sanatçılar, kavramsal sanatın gücünü kullanarak, izleyicilere derin anlamlar ve güçlü mesajlar sunmayı başarmışlardır. Sergide kullanılan dijital teknoloji ve yenilikçi teknikler, eserlerin etkileyciliğini artırmış ve izleyicilerin sanatla etkileşimini derinleştirmiştir. Yeşil ve mavi ekran teknikleri gibi dijital uygulamalar, sanatçıların arka planı değiştirebilme ve çeşitli görsel katmanları birleştirme imkanı sunarak, eserlerde güçlü görsel ve duygusal etkiler yaratmıştır.

Sergide yer alan eserler, figürasyon ve soyutlama arasındaki sınırdaki sınırdaki yer alarak, izleyicilerin optik algılarını yönlendirmiş ve görsel biçimlendirme süreçlerinde renk ile ışığın yaratıcı bir şekilde manipüle edilmesini göstermiştir. Bu eserler, hafif ve ağırlıksız hissettiren giysiler gibi optik illüzyonlar kullanarak izleyicilere büyüleyici deneyimler sunmuştur. Ayrıca, gölgeleme ve karartma teknikleri kullanılarak sanatçılar, karanlığın estetik ve anlam yüklü bir eleman olarak nasıl kullanılabileceğini göstermiştir.

Sergi, sanatçıların karanlığı, içsel dünyalar, bilinçaltı düşünceler ve gizli duygular gibi konuları araştırmak için bir araç olarak kullanmalarını vurgulamaktadır. Bu eserler, izleyicilerin duygusal ve düşünsel tepkilerini derinleştirerek, onları sanatın derin anlamlarını keşfetmeye davet eder.

"Going Dark" sergisi, günlük yaşamın sıradan görülen fakat karanlığın içinden gelen ve görünmez olanı görünür kılan görselleriyle, izleyicileri farklı duyu hallerine sürükleyen bir deneyim sunmuştur. Siyah ırkın sessiz ve güçlü çılgınlığına önderlik eden eserler, izleyicilere sesini duyurmaya çalışan bir topluluğun güçlü mesajlarını iletmiştir. Bu bağlamda, sergi, kavramsal olarak sesli düşünmek gibidir ve izleyicilere hayal kurma, tarihi iyi okuma ve araştırma yapma merakı aşılmalıdır.

Dolayısıyla, "Going Dark" sergisi, sanatsal ifade ve algı manipülasyonunun kesiştiği noktada, izleyicilere unutulmaz bir deneyim sunmuştur. Sergi, sanatın sadece estetik bir tatmin aracı olmadığını, aynı zamanda toplumsal ve bireysel düşünceyi derinlemesine etkileyebilecek güçlü bir düşünce aracı olduğunu göstermiştir. Sanatçılar, izleyicilere derin anlamlar ve güçlü mesajlar sunarak, onları sanatın sınırlarını keşfetmeye ve sorgulamaya davet etmiştir.

Mali Destek Bildirimi

Çalışma için bir kurumdan mali destek alınmamıştır.

Kaynakça

- Berber, Ö. Ü. L., Gergin, Ö. Ü. A., Berger, Ö. G. M., & Konaşkan, A. (2024). Training on Computer-Aided Three Dimensional Shaping and Realization. s. 45.
- Chu, W. H., Harley, A. W., Tokmakov, P., Dave, A., Guibas, L., & Fragkiadaki, K. (2023). Zero-Shot Open-Vocabulary Tracking with Large Pre-Trained Models. arXiv preprint arXiv:2310.06992.
- Han, Y., Chan, M., Wengrowski, E., Li, Z., Tippenhauer, N. O., Srivastava, M., ... & Garcia, L. (2023). Why Don't You Clean Your Glasses? Perception Attacks with Dynamic Optical Perturbations. arXiv preprint arXiv:2307.13131.
- Haseli, P., Ghazizadeh, K., & Afshari, M. (2023). Analytical Study of Carrying Out Methods in the Tash'eer of Khamsa Tahmasbi (Second School of Tabriz). *Negareh Journal*, 18(66), 211-227.
- Li, Y., Wang, C., Liang, B., Cai, F., & Ding, Y. (2024). Luminance domain-guided low-light image enhancement. *Neural Computing and Applications*, 1-17.
- Mackett, C. (2024). *More Than Architecture* (Doctoral dissertation).
- Mandour, B. A. (2024). Printed hanging textile design between the designer's subjectivity and AI technologies. *International Design Journal*, 14(3), 453-474.
- Özdal, M. A. (2020). Dijital Sanatta Gerçekliğin Yeri. *Uluslararası Sanat Tasarım ve Eğitim Dergisi*, 4(2), 11-21.
- Pinney, C., & Hasselbach, V. (2023). Unruliness and Exorbitance: Anthropology, Collaboration and the Photographic Event. *Membrana—Journal of Photography, Theory and Visual Culture*, 8(1), 57-76.
- Stumpel, J., Wijntjes, M., & Volcic, R. (2023). Vagueness and Volume: blurred contours and the perception of depth in images. *Journal of Vision*, 23(9), 5773-5773.
- A.Yıldırım & H.Şimşek, 2005, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara
- Hang, L. D. *Awakening the Japanese Identity with the Aesthetic of Shadow: Dialogue and Echoes in the Short Story of Tanizaki Jun'ichirō*.
- Haydaroglu, M. (2006), *Melek Yüzlü Yabancı/ Strangers with Angelic Faces Sergisi*, Sanat Dünyamız üç aylık kültür ve sanat dergisi Sayı:99 Yaz 2006, ISSN 1300-2740, s.155, YKY-İstanbul.

Görseller

Görsel.1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22 Going Dark Sergisi Guggenheim Müzesi New York 2023/Albümünde kullanılan fotoğrafların hepsi Dr. Öğretim Üyesi Şükran Bulut tarafından çekilmiştir. İzinsiz kullanılması, çoğaltılması veya kopyalanması yasaktır.

<https://www.guggenheim.org/exhibition/going-dark-the-contemporary-figure-at-the-edge-of-visibility>

Extended Abstract

This work focuses on the exhibition of artists who are constantly marginalized in a society, pushed into invisibility because of their color, ignored, disappeared and tried to be visible, to make their voice heard from where they are, perhaps to hide and to explain the tension created by this. Going Dark, which opened at the Guggenheim Museum in New York on October 20,

2023, is notable for being an exhibition that hosts more than 100 works by a group of 28 artists, mostly black and more than half of them women. Although the works in the exhibition come from the 1980s to the present day, they were created by three iconic artists (Charles White, David Hammons, Faith Ringgold) in the 1960s and 70s with a special selection. Consisting of contemporary figures on the edge of visibility, the exhibition was organized by Ashley James, associate curator of contemporary art, and Faith Hunter, assistant curator. Therefore, the exhibition, which emphasizes that there is a life behind the invisibility of colors that some of the people living in the world consider themselves superior, do not want to see, that all they want is to be visible and understood, and that their words have very deep meanings, is also important in terms of showing the development of conceptual art in the 1960s-1970s of so-called contemporary societies. In the context of this relationship, the research was limited to the literature and studies examined by using descriptive analysis and logical reasoning techniques from qualitative research methods.

The findings showed the effects of artists on the audience and conceptual art on perception. The results showed that Going Dark exhibition, beyond an aesthetic experience, encourages viewers to think philosophically and critically, pushes the boundaries of art, and makes us question our perceptions about social norms and individual existence.

In detail, the "Going Dark" exhibition aims to make the voices of marginalized and invisible individuals heard through art. April October 20, 2023, This exhibition, which opened at the Guggenheim Museum in New York and runs until April 07 2024, showcases more than 100 works by 28 artists, the majority of whom are black and more than half of whom are women. The exhibition focuses on the works of three iconic artists of the 1960s and 70s.: Charles White, David Hammons and Faith Ringgold, highlighting the evolution of conceptual art in the 1960s and 1970s and the invisible colors and lives in the social structure. The research deals with the efforts of individuals who are constantly marginalized in society and pushed into invisibility due to their color to make their voices heard and become visible through art. In this context, the works of black and female artists in particular have been studied, and the problems of discrimination and invisibility existing in contemporary societies have been examined through conceptual art. The aim of the study is to enable the exhibition to challenge the boundaries of art and question perceptions about social norms and individual existence by encouraging the audience to think philosophically and critically. This study emphasizes the importance of making the phenomenon of invisibility and marginalization in society visible through art. In addition, it shows that conceptual art is not only an aesthetic experience, but also a powerful tool that provides social and individual awareness. Descriptive analysis and logical reasoning techniques, which are among the qualitative research methods, were used in the research. In this descriptive study, a descriptive analysis of the works included in the "Going Dark" exhibition was carried out. The photographs of the works in the exhibition were taken by the researcher himself. The data were evaluated using observation from qualitative research methods. Observation is a method that provides the researcher with the opportunity to access the data firsthand and is used to describe behaviors in detail.

In this study, the effects of the works on the audience and the reflections of conceptual art on perception of the works in the "Going Dark" exhibition, which opened at the Guggenheim Museum on October 20, 2023, were examined using qualitative research methods. The exhibition includes more than 100 works by 28 artists, the majority of whom are black and more than half of whom are women. Although the works cover the period from the 1980s to the present, the exhibition also includes a special selection made by three iconic artists (Charles White, David Hammons, Faith Ringgold) in the 1960s and 70s. The exhibition

addressed the situations of contemporary figures at the limit of visibility and was curated by Ashley James and Faith Hunter.

The works in the exhibition explore the themes of visibility and invisibility and encourage the viewer to think about these themes. By using green and blue screen techniques with chroma switch, which is one of the digital technology applications, artists have been allowed to change the background and combine various visual layers. This technique allowed more control and creative freedom over the works. Viewers have witnessed how objects and characters in the works are integrated with unusual or surrealist backgrounds, which has a strong impact on visual perception.

Some of the works in the exhibition are located on the border between figuration and abstraction, showing how artists direct optical perceptions and manipulate color and light in visual formatting processes. In particular, clothes that make you feel light and weightless have provided a fascinating visual experience to the viewer with the optical effect of green light. These clothes are depicted as hollow and de-identified figures, pushing the viewer to search for deep meanings.

Artists have symbolized their journey into darkness by using shading techniques and literal dimming methods. The intensive use of darkness and shadows has enriched the atmosphere of the works and deepened the emotional reactions of the audience. Darkness has been used by artists as a tool to explore topics such as inner worlds, subconscious thoughts and hidden emotions.

The use of innovative materials and printing techniques has created striking visual effects in the works. Artists have manipulated the visual perception of their works by effectively using post-production techniques such as blurring and brightening. These techniques have increased the dramatic and emotional impact of the works and strengthened the connection that the audience has established with the works.

The works included in the exhibition have created a visual and conceptual dialogue based on the constant contrast between what exists and decays. Using negative and positive photography techniques, the artists have created an art environment that tests the audience's perceptions and encourages them to make unusual visual interpretations. These studies did not limit the audience to an aesthetic experience, but also led them to think philosophically and critically.

In general, the exhibition "Going Dark" has presented a rich and multi-layered experience to the audience by embracing the visual, social and philosophical dimensions of art. The works have created a platform to question our perceptions about social norms and individual existence, pushing the boundaries of art and taking the audience to the limits of the unknown. In this context, the exhibition offers both an aesthetic and an intellectual experience, allowing the audience to explore the deep meanings of art.

The exhibition "Going Dark", which will meet the audience at the Guggenheim Museum in New York in 2023, is a well-designed and carefully curated exhibition that has managed to create a profound impact artistically and conceptually. The exhibition attracted people from various parts of the world with different sociological and cultural backgrounds and offered them an unforgettable experience.

The exhibition expertly embraces the visual, social and philosophical dimensions of art and offers a rich and multi-layered experience to the audience. The exhibition "Going Dark" provides a platform for us to question our perceptions about social norms and individual existence while processing the themes of visibility and invisibility. By pushing the boundaries of art, it takes the audience to the limits of the unknown and triggers the philosophical and critical thoughts of the audience in the process.

By using the power of conceptual art, artists have managed to present deep meanings and powerful messages to the audience. The digital technology and innovative techniques used in the exhibition have increased the impressiveness of the works and deepened the interaction of the audience with art. Digital applications such as green and blue screen techniques have created strong visual and emotional effects in the works by providing artists with the opportunity to change the background and combine various visual layers.

The works in the exhibition, taking place on the border between figuration and abstraction, guided the optical perceptions of the audience and showed the creative manipulation of color and light decently in the visual formatting processes. These works presented fascinating experiences to the audience by using optical illusions, such as clothes that made them feel light and weightless. In addition, by using shading and dimming techniques, artists have shown how darkness can be used as an aesthetic and meaningful element.

The exhibition highlights the artists' use of darkness as a tool to explore topics such as inner worlds, subconscious thoughts and hidden emotions. These works deepen the emotional and intellectual reactions of the audience and invite them to explore the deep meanings of art.

The "Going Dark" exhibition has presented an experience that immerses the audience into different emotional states with the visuals of everyday life that are seen as ordinary but come from the darkness and make the invisible visible. Leading the silent and powerful cry of the black race, the works conveyed powerful messages of a community trying to make its voice heard by the audience. In this context, the exhibition is conceptually like thinking aloud and has instilled in the audience a curiosity to dream, read history well, and research.

Therefore, the exhibition "Going Dark" has provided an unforgettable experience to the audience at the intersection of artistic expression and perception manipulation. The exhibition has shown that art is not only a means of aesthetic satisfaction, but also a powerful tool of thought that can deeply affect social and individual thought. By presenting deep meanings and powerful messages to the audience, the artists invited them to explore and question the boundaries of art. As a platform where artistic expression and social criticism combine, this exhibition has provided a thought-provoking and rich experience to the audience.